

Viktige henvisninger

På grunn av bedre lesbarhet gis tap på bruk av hver kvinnelig og mannlig betegnelse. For så vidt det brukes neutrale eller mannlige betegnelser skal det forstås som både kvinnelig eller mannlig person.

De kan anmode på domstolen om stevning av ytterligere vitner og sakkyndige eller fremskaffelse av andre bevismidler med angivelse av faktum, som beviset skal referere til. Vitner og sakkyndige, som ønskes å avhøre, kan De også ta med Dem til hovedforhandlingen; men De skal meddele domstolen **omgående** deres navn og adresser.

På grunn av sikkerhetskontroller er det mulig at det finnes forsinkelser ved adgang på rettslokalet. Vennligst legg merke til dette ved Deres ankomst.

I rettsbygningen er i givet tilfelle ikke alle rom oppnåelig for handicappede. Hvis De trenger barrierefri tilgang vr så snill å kontakt med retten om de lokale adgangsmulighetene fremfr rettsmten.

Hvis De er pengels og derfor ikke i stand å betale de nødvendige omkostningene for frem- og tilbakereisen, så kan det tillates etter anmodning forhånd-erstatning for de nødvendige reiseomkostningene. Med anmodningen skal innleveres bevis om Deres økonomiske forhold (f.eks. fortjenestekvittering, pensjonsbeksjed eller beskjed om sosialhjelp, beskjed om arbeidsledighetstrygd) og det skal angis, hvor mange personer De støtter med Deres inntekter.

Som regel stilles til rådighet midler i form av billetter for annen klasse på kollektive trafikkmidler. Utbetaling kommer bare i betraktning ved unntakstilfeller.

Anmodningen om tillatelse av reiseomkostningerstatning kan De også innlevere på domstolen, som nevnes på brevhodet, i hastesaker får De også innlevere anmodningen på domstolen, som er vedkommende for Dem. Vennligst fremlegg anmodningen omgående etter mottak av denne stevningen.

Henvisninger for fornærmede og/eller medsaksker:

1. De fornærmede får på søknad meddelelse – såfremt det angår dem – om saken innstilles, sted og tidspunkt for hovedforhandlingen samt tiltalene mot den saksøkte og resultatet av søksmålet. Fornærmede kan spesielt søke om å få meddelelse om den idømte er blitt ilagt kontakt- og omgangsforbud med den fornærmede. I tilfelle den fornærmede ikke kan tysk, kan det søkes om at han får beskjed om sted og tidspunkt for hovedforhandlingen på et språk som han forstår.

På søknad får den fornærmede videre meddelelse om det ble bestemt eller avsluttet frihetsberøvende tiltak mot den tiltalte eller idømte, eller om det for første gang hhv. på nytt ble innvilget straffelettelse eller permisjon, hvis det fremlegges en berettiget interesse eller ingen verneverdig interesse til den vedrørende taler imot dette (straffeprosesslovens § 406d (StPO)). I juridisk fastlagte unntakstilfeller kreves det ikke fremleggelse av berettiget interesse. Dessuten blir den fornærmede på søknad også meddelt, om den tiltalte eller idømte har flyktet fra et frihetsberøvende tiltak og hvilke tiltak som eventuelt ble iverksatt for å beskytte den fornærmede på grunn av dette.

Vennligst også vær oppmerksom på at meddelelser kan utebli, såfremt de ikke kan utføres under den adressen som står oppført nedenfor.

Har den fornærmede valgt bistand av advokat, ble en advokat beskikket eller representeres den fornærmede av en advokat, sendes disse meddelelsene til denne advokaten.

2. Foreligger det en berettiget interesse, har den fornærmede rett til dokumentinnsyn eller til å få spesielle kopier av dokumenter gjennom en advokat samt å inspisere oppbevarte bevis hos myndighetene, såfremt ikke overveiende verneverdige interesser til den tiltalte eller andre personer taler imot dette (straffeprosesslovens § 406e (StPO)).
3. Den fornærmede har rett til å benytte seg av advokatbistand på egen bekostning, som er tilstede under avhøret og kan ivareta spesielle rettigheter for den fornærmede.

Likeså kan det søkes om at en tillitsperson er tilstede under avhør av den fornærmede, hvis etterforskningsformålet da ikke ville utsettes for fare av denne grunn (straffeprosesslovens 406f (StPO)).

4. Ifølge straffeprosesslovens § 395 (StPO) i forbindelse med sidesøksmålet kan autorisert person også bistås av advokat før det reises offisielt søksmål og tilslutte seg uten erklæring eller la seg representere av advokat. Du har rett til å være tilstede under hovedforhandlingen, også når du skal avhøres som vitne. Også advokaten til den autoriserte personen i sidepåtalen har rett til å være tilstede under hovedforhandlingen.

5. **Rettigheter til den fornærmede utenfor straffeprosessen (straffeprosesslovens § 406j (StPO)):**

- a) I tilfelle det oppstår formuerettslige krav ut ifra straffegjeringen, kan den fornærmede fremsette dette kravet mot tiltalt person iht. straffeprosesslovens §§ 403 – 406c (StPO) og den tyske ungdomsdomstolslovens § 81 (JGG) i straffeprosessen, såfremt dette går inn under ansvarsområdet til vanlige domstoler og kravet ikke gjøres gjeldende i en sivilrettslig prosess. Respektiv søknad kan stilles skriftlig eller muntlig til protokollering hos en dokumentbetjent, i hovedforhandlingen kan den også fremsettes muntlig inntil avsluttende innlegg begynner. Her skal grunnen og gjenstanden for kravet oppgis og må også inneholde bevismidlene. På søknad kan den fornærmede innvilges fri rettshjelp for rådføring av advokat.

- b) I tillegg til dette kan den fornærmede

- begjære at det avsies forordninger mot den tiltalte iht. loven om voldbeskyttelse,
- sette frem et omsorgskrav iht. loven om offererstatning
- sette frem kompensasjonskrav iht. nasjonale eller delstatenes administrasjonsforskrifter.

- c) Den fornærmede kan også motta støtte og hjelp fra hjelpeorganisasjoner for ofre, som f.eks.

- i form av veiledning,
- gjennom tilveieskaffelse av innkvartering eller formidling av verneinstitusjon eller
- gjennom formidling av terapeutiske tilbud som medisinsk eller psykologisk hjelp eller andre tilgjengelige hjelpetilbud innen psykososialt område.

6. **Rettigheter til den fornærmede innenfor straffeprosessen (straffeprosesslovens § 406i (StPO)):**

- a) Ifølge straffeprosesslovens §§ 395, 396 (StPO) eller den tyske ungdomsdomstollovens § 80 ledd 3 (JGG), kan den fornærmede tilslutte seg det offentlige søksmålet som medsaksøker og herved
- søke om at det besikkes en advokat som bistand eller gis fri rettshjelp for advokatbistand iht. straffeprosesslovens § 397a (StPO)
  - ifølge straffeprosesslovens § 397 ledd 3 (StPO) og den tyske domstollovens §§ 185 og 187 (GVG) fremsette krav om tolk eller oversettelse i straffeprosessen.
- b) Videre kan den fornærmede
- fremsette et formuerettslig krav som fremgår av straffegjeringen iht. straffeprosesslovens §§ 403 – 406c (StPO) og den tyske ungdomsdomstollovens § 81 (JGG) i straffeprosessen,
  - såfremt den fornærmede avhøres som vitne av påtalemyndighetene eller av domstolen, kan det fremsettes krav på kompensasjon iht. loven om rettslig godtgjørelse og kompensasjon,
  - oppnå oppreisning i form av en voldsoffererstatning iht. straffeprosesslovens § 155a (StPO) samt
  - anmelde en straffegjering eller reise straffesøksmål iht. straffeprosesslovens § 158 (StPO).

Allerede tillatte medsaksøkere kan søke om bistand fra advokat for sidepåtalen iht. straffeprosesslovens § 397a (StPO).

Fornærmede har adgang til å motta støtte og hjelp også fra institusjoner som tilbyr offerhjelp. Der gis det også informasjon om psykososial prosessbistand.

7. I delstaten Niedersachsen står bl.a. kontorene til stiftelsen „Opferhilfe Niedersachsen“ (offerhjelp i delstaten Niedersachsen) til rådighet for ofre av straffegjeringer.

Bistandskontorene for ofre tilbyr disse konkrete hjelpetiltakene: psykososial bistand og veiledning, formidling av videreførende hjelpe- og veiledningstilbud, ledsagelse til oppmøte hos domstoler, myndigheter, advokater og leger i tillegg til assistanse med søknader. Dessuten får ofrene opplysninger om økonomisk bistand og krav.

Bistandskontorer for ofre finnes i disse byene:

Aurich, Braunschweig, Bückeburg, Göttingen, Hannover, Hildesheim, Lüneburg, Oldenburg, Osnabrück, Stade og Verden. Kontorer i nærheten din med adresse, kontaktperson og åpningstider finner du under www.opferhilfe.niedersachsen.de.

Stiftelsen „Opferhilfe Niedersachsen“ (hjelp til ofre i delstaten Niedersachsen) står i nært samarbeid med kontoret til foreningen „WEISSER RING“ e.V. (www.weisser-ring.de) i delstaten Niedersachsen. I tillegg finnes det mange flere aktive nasjonale hjelpeinstitusjoner for ofre.

8. Mer informasjon finner du forøvrig i en spesiell brosjyre fra justisdepartementet (Bundesjustizministerium) (veiledning for ofre (Opferfibel)), som kan lastes ned fra internett under <http://www.bmju.de/opferschutz>.
9. Hvis den fornærmede ikke forstår tysk eller har et høre- eller språkhandikap, kan det kreves gratis assistanse av tolk for hele straffeprosessen. I tillegg kan det forlanges skriftlig oversettelse av frihetsberøvende beslutninger samt av tiltaledokumenter, domstolsforelegg og ikke rettskraftige dommer.